

Landets kommuner og statsforvaltere
Bufetats regioner

Deres ref

Vår ref
20/3384-

Dato
25. september 2023

Informasjonsskriv – deler av fosterhjemsavtalen regnes som enkeltvedtak etter forvaltningsloven

1 Avgjørelser om økonomisk godtgjøring til og oppfølging av fosterforeldre regnes som enkeltvedtak

Barne- og familiedepartementet har tidligere lagt til grunn at fosterhjemsavtalen er en privatrettslig avtale, og at beslutninger som vedrører avtaleforholdet mellom fosterforeldre og barnevernstjenesten ikke er enkeltvedtak etter forvaltningsloven.

Som enkeltvedtak regnes en avgjørelse som treffes under utøving av offentlig myndighet, og som er bestemmende for rettigheter eller plikter til en eller flere bestemte personer, jf. forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav a og b.

Departementet ønsker med dette brevet å orientere om at etter en ny juridisk vurdering har departementet kommet til at vilkårene i forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav a og b er oppfylt for avgjørelser om økonomisk godtgjøring til fosterforeldre og oppfølging av fosterforeldre, inkludert frikjøp og avlastning. Slike avgjørelser er dermed å regne som enkeltvedtak. Dette innebærer at når barnevernstjenesten tar beslutninger om omfanget av den økonomiske godtgjøringen til fosterforeldre, omfanget av og innholdet i oppfølgingen av fosterforeldre, herunder varighet og omfang av avlastning eller frikjøp, kommer forvaltningslovens saksbehandlingsregler for enkeltvedtak til anvendelse, jf. forvaltningslovens kapittel IV-VI. Dette er regler om saksforberedelse, krav til selve vedtaket og regler om klage og omgjøring. Statsforvalter er klageinstans for enkeltvedtak som fattes av barnevernstjenesten, jf. barnevernsloven § 12-9 første ledd. Barnevernstjenesten har plikt til å informere fosterforeldre om klageadgangen, jf. forvaltningslovens § 11.

2 Nærmere om økonomisk godtgjøring, oppfølging og frikjøp

2.1 Økonomisk godtgjøring

Kommunen skal dekke kostnadene til ordinære fosterhjem, jf. barnevernsloven § 15-11. Det fremgår av fosterhjemsavtalen at fosterforeldrene skal motta fosterhjemsgodtgjøring, og at godtgjøringen består av to deler; godtgjøring og utgiftsdekning. Barnevernstjenesten og fosterforeldrene avtaler i dag de økonomiske rammebetingelsene i fosterhjemsavtalen. Det er imidlertid gitt anbefalinger om godtgjøring og utgiftsdekning til fosterforeldre gjennom henholdsvis [betalingsrundskrivet, KS' veiledende satser for godtgjøring av fosterhjem](#) og [Bufdirs anbefalinger for standardiserte økonomiske rammebetingelser](#).

Barne- og familiedepartementet har kommet til at avgjørelse om økonomisk godtgjøring til fosterforeldre, inkludert utgiftsdekning, er å anse som enkeltvedtak etter forvaltningsloven. Dette innebærer at barnevernstjenestens avgjørelse om grunnstøtte (godtgjøring) og utgiftsdekning er enkeltvedtak som kan påklages til statsforvalter.

Vedtak om grunnstøtte vil være et løpende vedtak så lenge barnet bor i fosterhjemmet. Dette innebærer at barnevernstjenesten fatter vedtak om hvilket månedlig beløp fosterforeldrene skal motta som grunnstøtte så lenge barnet bor i fosterhjemmet.

Barnevernstjenestens avgjørelse om hvilket beløp fosterforeldrene skal motta månedlig til utgiftsdekning er et løpende vedtak.

I tillegg til den månedlige satsen for utgiftsdekning kan det oppstå behov for dekning av ekstraavgifter underveis i fosterhjemsoppholdet. Betalingsrundskrivets punkt 7.1.4 redegjør for hvilke ekstraavgifter kommunen har ansvar for å dekke under fosterhjems plasseringen. Dette er eksempelvis avgifter til konfirmasjon eller større utlegg til medisinsk behandling eller tannbehandling som ikke dekkes av folketrygden. Hvis denne type avgifter oppstår, kan fosterforeldre henvende seg til barnevernstjenesten og be om å få avgiftene dekket. Kommunen vurderer om avgiften faller inn under ekstraavgiftene kommunen skal dekke, og fatter vedtak i saken. Vedtaket kan påklages til statsforvalter.

2.2 Oppfølging av fosterforeldre

Barnevernstjenesten har ansvar for å følge opp fosterfamilien så lenge barnet bor i fosterhjemmet, jf. barnevernsloven § 9-6¹. Det følger av fosterhjemsforskriften at barnevernstjenestens oppfølging av fosterhjemmet skal være helhetlig og tilpasset den enkelte fosterfamilie. Videre fremgår det at oppfølgingen inkluderer nødvendig råd, veiledning og støtte til fosterfamilien. Barnevernstjenesten kan som en del av oppfølgingsansvaret tilby ulike støttetiltak. Dette kan for eksempel være besøkshjem, støttekontakt eller avlaster som kommer til fosterhjemmet. Barnevernstjenestens oppfølgingsansvar innebærer også ansvar for å gi generell og individuell veiledning til fosterforeldrene. Fosterforeldres behov er ulike og kan variere over tid. Barnevernstjenesten

¹ For spesialiserte fosterhjem og beredskapshjem er det Bufetat som gir oppfølging til fosterhjemmet.

har ansvar for at oppfølgingen er forsvarlig i det enkelte tilfellet, jf. barnevernsloven § 1-7. Det nærmere innholdet og omfanget av oppfølgingen til fosterforeldrene fastsettes i dag i fosterhjemsavtalen.

Barne- og familiedepartementet har kommet til at avgjørelse om omfang av og innhold i barnevernstjenestens oppfølging av fosterforeldre er å anse som enkeltvedtak etter forvaltningsloven. Dette innebærer at barnevernstjenestens avgjørelse om omfang av og innhold i oppfølging, herunder avlastning, støtte, veiledning etc., kan påklages til statsforvalter. Vedtak om oppfølging kan være løpende eller tidsavgrenset.

Barnevernstjenesten vurderer, hvilken form for oppfølging av fosterforeldre som er nødvendig. Det kan eksempelvis være gruppeveiledning eller individuell veiledning til fosterforeldrene. Et vedtak om slik veiledning kan være løpende eller tidsavgrenset. Barnevernstjenesten kan også vurdere at det er behov for avlastning, i form av eksempelvis et besøkshjem for barnet. Barnevernstjenesten kan da fatte vedtak om avlastning, og omfanget av avlastning. Vedtaket kan være løpende eller tidsavgrenset. Vedtaket kan påklages til statsforvalter.

Dersom fosterforeldrene opplever at omfanget av og/eller innholdet i oppfølgingen ikke møter behovet, kan de henvende seg til barnevernstjenesten og be om at omfanget økes, eller at andre former for oppfølging tilbys. Barnevernstjenesten vurderer om det er grunnlag for endringer i oppfølgingen som følge av endrede behov. Vedtaket, inkludert eventuelt avslag, kan påklages til statsforvalter.

2.3 Særlig om frikjøp av fosterforeldre

Barnevernstjenesten kan også tilby frikjøp. Tiltaket er ikke lovregulert, og fosterforeldre har ikke krav på frikjøp. Bufdir har utarbeidet [faglige anbefalinger for frikjøp](#). Barnevernstjenesten og fosterforeldrene kan i dag avtale at en eller begge fosterforeldrene skal være helt eller delvis frikjøpt fra arbeid under hele eller deler av fosterhjemsoppdraget.

Barne- og familiedepartementet har kommet til at avgjørelse om frikjøp, herunder varighet og omfang av frikjøp, er å anse som enkeltvedtak etter forvaltningsloven. Dette innebærer at barnevernstjenestens avgjørelse om frikjøp kan påklages til statsforvalter. Vedtak om frikjøp kan være løpende eller tidsavgrenset. Barnevernstjenesten kan eksempelvis fatte vedtak om helt eller delvis frikjøp i en avgrenset periode, eksempelvis fra barnet flytter inn i fosterhjemmet og i en avgrenset periode frem i tid. Bufdirs faglige anbefalinger om varighet av frikjøp den første perioden etter at barnet har flyttet inn er basert på barnets alder. Det fremgår av anbefalingene at det er naturlig å fravike de anbefalte frikjøpsperiodene dersom fosterfamilien eller barnet selv mener at det ikke er behov for så omfattende frikjøp, og barnevernstjenesten deler denne vurderingen.

Omfanget av frikjøp skal vurderes særskilt i det enkelte tilfelle og knyttes til forhold, tiltak eller oppfølging som ikke er forenlig med at fosterforeldrene er i helt eller delvis arbeid. Når omsorgsoppgavene binder fosterforeldrene i en slik grad at de ikke kan kombinere oppdraget

med helt eller delvis arbeid, kan barnevernstjenesten beslutte å frikjøpe fosterhjemmet utover den første perioden. For noen barn med svært omfattende omsorgsbehov eller funksjonsnedsettelse vil det kunne være behov for langvarige og mer permanente frikjøpsordninger. I slike saker kan vedtak om helt eller delvis frikjøp være løpende, og ikke tidsavgrenset. Vedtaket kan påklages til statsforvalter.

Behovet for frikjøp kan endre seg underveis i fosterhjems plasseringen. Fosterforeldrene kan henvende seg til barnevernstjenesten dersom de mener at det er behov for frikjøp eller andre former for oppfølging eller avlastningstiltak fra barnevernstjenesten. Barnevernstjenesten må vurdere fosterforeldrenes henvendelse og fatte vedtak i saken. Vedtaket kan påklages til statsforvalter.

3 Om eksisterende fosterhjemsavtaler

Eksisterende avtaler mellom barnevernstjenesten og fosterforeldre om økonomisk godtgjøring og oppfølging anses som enkeltvedtak truffet i form av en avtale. Dette innebærer at det ikke er behov for å fatte nye vedtak dersom det foreligger en inngått fosterhjemsavtale. Eksisterende fosterhjemsavtaler med vedlegg som gjelder økonomisk godtgjøring, utgiftsdekning, oppfølging (inkludert frikjøp og avlastning) regnes som enkeltvedtak.

Dersom fosterforeldre mener at den økonomiske godtgjøringen eller oppfølgingen (inkludert frikjøp og avlastning) ikke er tilstrekkelig kan de henvende seg til barnevernstjenesten. Barnevernstjenesten kan be om at fosterforeldre skriftlig fremsetter en søknad som beskriver det endrede behovet. Eksempelvis behov for avlastning, økt frikjøp eller veiledning. Barnevernstjenesten må gjøre en konkret vurdering av behovet og kan enten innvilge, delvis innvilge eller avslå søknaden. Avgjørelsen regnes som et enkeltvedtak. Saksbehandlingsreglene for enkeltvedtak skal følges, og fosterforeldrene kan klage på barnevernstjenestens avgjørelse. Barnevernstjenesten har plikt til å informere fosterforeldre om klageadgangen, jf. forvaltningslovens § 11.

4 Inngåelse av nye fosterhjemsavtaler

Barnevernstjenesten har ansvar for å velge et fosterhjem som er egnet til å ivareta det enkelte barns behov og for å godkjenne fosterhjemmet, jf. barnevernsloven § 9-5. Videre følger det av barnevernsloven § 9-7 at barnevernstjenesten og fosterforeldrene skal inngå en skriftlig avtale om barnevernstjenestens og fosterforeldrenes forpliktelser. I forkant av inngåelsen av fosterhjemsavtalen gjennomføres det normalt en samtale eller annen dialog med barnevernstjenesten om vilkårene for fosterhjemsoppdraget. Før fosterhjemsavtalen inngås må barnevernstjenesten legge fram for potensielle fosterforeldre hvilke rammer som vil ligge til grunn for fosterhjemsoppdraget, herunder økonomiske rammer og oppfølging fra barnevernstjenesten. Som i dag, vil det være naturlig at fosterforeldrene og barnevernstjenesten har en dialog om behov, forventinger og vurderinger. Barnevernstjenesten informerer fosterhjemmet om hvilke rammer for økonomi og oppfølging de kan tilby. Dersom fosterforeldrene ikke aksepterer rammene barnevernstjenesten tilbyr

legger departementet til grunn at det ikke inngås fosterhjemsavtale. Dersom fosterforeldrene aksepterer rammevilkårene inngås fosterhjemsavtale og barnevernstjenesten fatter vedtak om økonomisk godtgjøring og utgiftsdekning, og oppfølging (herunder evt. frikjøp og avlastning).

Etter forvaltningslovens regler har fosterforeldrene 3 ukers klagefrist på vedtaket. Ettersom fosterforeldrene allerede har akseptert rammene for fosterhjemsoppdraget ved inngåelse av fosterhjemsavtalen, antar departementet at en klageadgang vil ha mindre praktisk betydning ved inngåelse av avtalen. Klageadgang vil få større aktualitet i tilfeller der fosterforeldrene mener det er nødvendig med endringer i rammevilkårene for fosterhjemsoppdraget (økonomisk godtgjøring, oppfølging, frikjøp) ut fra endringer i barnet og/eller fosterfamiliens behov. Når klagefristen har løpt ut foreligger det gyldig vedtak om rammevilkår for fosterhjemsoppdraget. Vedtakene kan være tidsavgrenset eller løpende. Løpende vedtak gjelder inntil det fattes nytt vedtak i saken eller fosterhjemsoppdraget sies opp av en av partene, se egen omtale om adgang til endring/omgjøring av løpende vedtak i punkt 7.7.

5 Spesialiserte fosterhjem og beredskapshjem som tilbys av Bufetat

Bufetat kan tilby kommunen et spesialisert fosterhjem, jf. barnevernsloven § 16-3 bokstav c. For disse hjemmene er det Bufetat som er fosterforeldrenes oppdragsgiver og som beslutter rammevilkårene for fosterhjemsoppdraget. Bufetat og fosterforeldrene inngår i dag avtaler om rammene for oppdraget. Det samme gjelder for beredskapshjem som Bufetat tilbyr. Bufetats beslutning om godtgjøring til og oppfølging av fosterforeldrene i spesialiserte fosterhjem og beredskapshjem er et enkeltvedtak. Dette innebærer at Bufetat må følge saksbehandlingsreglene som gjelder for enkeltvedtak. Fosterforeldrene kan klage på Bufetats beslutning om økonomisk godtgjøring og oppfølging, herunder frikjøp og avlastning. Det er Bufdir som er klageinstans for vedtak truffet av Bufetat.

6 Behov for revisjon av fosterhjemsavtalen

I lys av ny barnevernslov og ny tolkning som innebærer at deler av fosterhjemsavtalen er å anse som enkeltvedtak er det behov for å revidere fosterhjemsavtalen. Forslag til ny fosterhjemsforskrift har også vært på høring, og departementet arbeider med oppfølgingen av høringsinnspillene. Arbeidet med revisjon av fosterhjemsavtalen vil kunne påbegynnes når ny fosterhjemsforskrift er vedtatt. KS og Norsk fosterhjemsforening vil bli involvert i arbeidet med revisjon av fosterhjemsavtalen.

7 Forvaltningsrettslige regler for enkeltvedtak

7.1 Partsbegrepet

Mange av saksbehandlingsreglene om enkeltvedtak retter seg mot *den som er part i saken*. Med part menes en person som en «avgjørelse retter seg mot eller som saken ellers direkte gjelder», jf. forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav e. Barnevernstjenestens beslutning om økonomisk godtgjøring til, og oppfølging av fosterforeldrene, retter seg mot fosterforeldrene. Dette innebærer at de derfor vil være part i saken.

Et spørsmål er om barnet er part i barnevernstjenestens beslutning om fosterforeldrenes rammevilkår. Det følger av barnevernsloven § 12-3 at et barn som har fylt 15 år er part i «saken». Begrepet må forstås som en konkret barnevernssak. Bestemmelsen innebærer imidlertid ikke at barn over 15 år alltid vil være part i en beslutning som treffes etter barnevernsloven. Barnet er kun å anse som part i de avgjørelser som retter seg mot barnet eller direkte gjelder barnet i barnevernssaken, jf. forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav e. Departementet legger til grunn at barn i fosterhjem ikke er part i vedtak om rammevilkårene for fosterhjemsoppdraget. Barnet har rett til å medvirke i tråd med barnevernsloven § 1-4 og forvaltningsloven § 17.

7.2 Forhåndsvarsling

Part som ikke allerede ved søknad eller på annen måte har uttalt seg i saken, skal varsles før vedtak treffes og gis mulighet til å uttale seg innen en nærmere angitt frist, jf. forvaltningsloven § 16 første ledd. Forhåndsvarslet skal redegjøre for hva saken gjelder og ellers inneholde det som anses nødvendig for at parten på forsvarlig måte kan vareta sine interesser. Som hovedregel skal forhåndsvarsel gis skriftlig. Er det særlig byrdefullt å gi skriftlig underretning, kan underretningen gis muntlig eller på annen måte.

Ved en fosterhjemsplassing skal det være dialog mellom barnevernstjenesten og fosterforeldre i forkant av godkjenning og inngåelse av fosterhjemsavtale. Det er vanlig med en eller flere samtaler om rammene for fosterhjemsoppdraget. Det kan også være naturlig å forelegge fosterforeldrene utkast til avtale og utkast til vedtak om økonomisk godtgjøring og oppfølging. I slike tilfeller vil kravet til forhåndsvarsel være oppfylt.

Dersom barnevernstjenesten underveis i fosterhjemsplassing vurderer at behovet har endret seg i en slik grad at det er nødvendig med endringer i eksisterende vedtak, må barnevernstjenesten varsle fosterforeldrene i tråd med forvaltningsloven § 16 før det fattes nytt vedtak. Adgangen til endring om omgjøring av gjeldende vedtak er omtalt i punkt 7.7.

Dersom fosterforeldrene ber om endringer, kreves det ikke forhåndsvarsling før barnevernstjenesten fatter vedtak i saken.

7.3 Krav til sakens opplysning

Forvaltningsorganet skal påse at saken er så godt opplyst som mulig før vedtak treffes, jf. forvaltningsloven § 17 første ledd. Dette innebærer at barnevernstjenesten må ha tilstrekkelig informasjon om barnets behov og relevante forhold ved fosterforeldrene før avgjørelse om økonomisk godtgjøring til og oppfølging av (inkludert frikjøp og avlastning) fosterforeldrene treffes. Departementet legger til grunn at slik informasjon også innhentes i dag, før fosterhjemsavtale inngås mellom partene.

7.4 Barnets rett til medvirkning

Det følger videre av forvaltningsloven at forvaltningsorganet skal påse at mindreårige parter har fått mulighet til å gi uttrykk for sitt syn, i den grad de er i stand til å danne seg egne

synspunkter om det saken gjelder. De mindreåriges syn skal tillegges vekt i samsvar med deres alder og modenhet, jf. forvaltningsloven § 17. Barnets rett til medvirkning er også lovfestet i barnevernsloven og gjelder ved alle forhold som vedrører barnet etter barnevernsloven, jf. § 1-4. Barnevernstjenesten er etter barnevernsloven forpliktet til å høre barnets mening før det tas beslutninger som berører barnet, som for eksempel avlastning. At deler av fosterhjemsavtalen er å anse som et enkeltvedtak innebærer ikke endringer når det gjelder barnevernstjenestens plikt til å opplyse saken og sørge for barnets rett til medvirkning.

7.5 Innsyn i sakens dokumenter

Partene i en sak etter barnevernsloven har rett til å gjøre seg kjent med sakens dokumenter og rett til å bli forelagt opplysninger etter reglene i forvaltningsloven §§ 17 til 19, og barnevernsloven § 12-6. Som part i en avgjørelse om økonomisk godtgjøring og oppfølging har fosterforeldrene som hovedregel rett til å gjøre seg kjent med alle de dokumentene som danner grunnlag for vedtak om økonomisk godtgjøring og oppfølging. Dette gjelder også selv om dokumentene inneholder opplysninger som er underlagt lovbestemt taushetsplikt etter barnevernsloven § 13-1. Omfang og innholdet i oppfølgingen av fosterforeldre vil være basert på barnets behov, og sakens dokumenter vil kunne inneholde opplysninger om barnet og barnets foreldre. Med mindre det er av *vesentlig betydning* for saken, har parten (fosterforeldrene) imidlertid ikke krav på å gjøre seg kjent med opplysninger i et dokument som gjelder en annen persons helseforhold, jf. forvaltningsloven § 19 andre ledd bokstav a. En part kan heller ikke kreve å få innsyn i opplysninger om andre forhold som av *særlige grunner* ikke bør meddeles videre, jf. forvaltningsloven § 19 andre ledd bokstav b.

Det følger av dagens fosterhjemsavtale at barnevernstjenesten har ansvar for å gi fosterforeldre de opplysningene som er nødvendige for å kunne utføre fosterhjemsoppdraget. Det fremgår derfor av fosterhjemsavtalen at fosterforeldre skal gis alle opplysninger om barnet som er nødvendig for at fosterforeldrene skal kunne ivareta omsorgen for barnet. I fosterhjemsavtalen er det gitt eksempler på hvilke opplysninger det kan være nødvendig å gi til fosterforeldrene. Blant annet er det vist til at fosterforeldrene kan gis opplysninger om barnets forhistorie, helseopplysninger, tidligere hjelpetiltak, tilhørighet, spesielle problemer, ressurser og interesser.

7.6 Vedtakets utforming

Et enkeltvedtak skal være skriftlig og skal begrunnes, jf. forvaltningsloven §§ 23, 24 og 25. Forvaltningsorganet skal gi begrunnelsen samtidig med at vedtaket treffes. Etter forvaltningsloven § 27 skal partene underrettes om vedtaket. Dette medfører i praksis få endringer, og det vises til at det i dag er et krav om at det inngås en skriftlig fosterhjemsavtale, jf. barnevernsloven § 9-7. Videre følger det av barnevernsloven § 12-4 at barnevernet skal føre journal for hvert enkelt barn og at journalen skal inneholde alle vesentlige faktiske opplysninger og barnevernsfaglige vurderinger som barnevernet bygger sin saksbehandling på og som kan ha betydning for de beslutninger og vedtak som treffes.

Det skal fremgå av barnevernets vedtak hvilke faktiske opplysninger og barnevernsfaglige vurderinger som er lagt til grunn for avgjørelsen, jf. barnevernsloven § 12-5. Hvordan barnets beste er vurdert skal også fremgå. Videre skal barnets mening, og hvilken vekt barnets mening er tillagt fremgå av vedtaket.

7.7 Klage og omgjøring

Enkeltvedtak kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse i saken til det forvaltningsorgan (klageinstansen) som er nærmest overordnet det forvaltningsorgan som har truffet vedtaket (underinstansen), jf. forvaltningsloven § 28. Det er statsforvalteren som er klageinstans for barnevernstjenestens vedtak, jf. barnevernsloven § 12-9 første ledd.

Fristen for å klage er tre uker fra det tidspunkt underretning om vedtaket er kommet frem til vedkommende part, jf. forvaltningsloven § 29. Fosterforeldrene fremsetter klagen skriftlig for barnevernstjenesten.

Barnevernstjenesten (underinstansen) skal foreta de undersøkelser klagen gir grunn til, jf. forvaltningsloven § 33 andre ledd. Barnevernstjenesten kan videre oppheve eller endre vedtaket dersom den finner klagen begrunnet. Dersom vilkårene for å behandle klagen ikke foreligger, skal barnevernstjenesten avvise saken. Blir det ikke truffet avgjørelse om avvising, oppheving eller endring av vedtaket, skal sakens dokumenter sendes statsforvalter (klageinstansen) så snart saken er tilrettelagt.

Statsforvalter skal påse at saken er så godt opplyst som mulig før vedtak treffes, og kan pålegge barnevernstjenesten å foreta nærmere undersøkelser, jf. forvaltningsloven § 33 femte ledd.

Det følger av forvaltningsloven § 34 første ledd at dersom vilkårene for å behandle klagen ikke foreligger, skal klageinstansen avvise saken. Tas klagen under behandling, kan klageinstansen prøve alle sider av saken og herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. § 34 andre ledd.

Det følger av barnevernsloven § 12-9 at statsforvalteren kan prøve alle sider av barnevernstjenestens vedtak. Når klager på barnevernstjenestens vedtak behandles, skal statsforvalteren legge vekt på hensynet til det kommunale selvstyret ved prøving av det frie skjønnet. Dersom et vedtak som gir klageren medhold, ikke kan settes i verk straks, kan statsforvalteren bestemme at det skal settes i verk midlertidige tiltak som kan dekke det øyeblikkelige behovet.

Vedtaket kan som hovedregel ikke endres til skade for klageren, med mindre dennes interesser finnes å måtte vike for hensynet til andre privatpersoner eller offentlige interesser, jf. § 34 tredje ledd. Klageinstansen kan selv treffe nytt vedtak i saken eller oppheve det og sende saken tilbake til underinstansen til helt eller delvis ny behandling, jf. § 34 fjerde ledd.

Barnevernstjenesten i henhold til forvaltningsloven § 35 første ledd kan omgjøre sitt eget vedtak uten at det er påklaget. Vedtaket kan for det første omgjøres dersom endringen ikke er til skade for noen som vedtaket retter seg mot eller direkte tilgodeser. Videre kan vedtaket omgjøres dersom underretning av vedtaket ikke har kommet frem til vedkommende, eller dersom vedtaket må anses ugyldig. Det følger av § 35 femte ledd at de begrensningene i adgangen til å omgjøre et vedtak som er forutsatt i første ledd, ikke gjelder når endringsadgangen følger av annen lov, av vedtaket selv eller alminnelige forvaltningsrettslige regler. Dette innebærer blant annet at et vedtak på visse vilkår kan omgjøres til skade for noen vedtaket retter seg mot eller direkte tilgodeser, selv om vilkårene i § 35 første ledd ikke er oppfylt.

Barnevernstjenestens vedtak kan være av kortere eller lengre varighet, og enkelte er også uten tidsbegrensning. Det er særlig for lengre eller løpende (tidsbegrensede) vedtak at barnevernstjenesten kan ha behov for å gjøre endringer. Selv om det ikke er tatt uttrykkelig forbehold i vedtaket kan omgjøring følge forutsetningsvis av vedtaket. Adgangen til omgjøring vil først og fremst bero på en vurdering av om omfanget eller innholdet i tjenestene/ytelsene er nødvendig og kravet til et forsvarlig tjenestetilbud. Vedtak om eksempelvis frikjøp og omfang og innhold i oppfølging knytter seg til faktum slik det forelå på vedtakstidspunktet. Der behovet for frikjøp eller oppfølging reduseres vil det få betydning for adgangen til å omgjøre det opprinnelige vedtaket. Det vil ved endring i behovene ikke være en berettiget forventning om at omfanget av tiltak skal være det samme. Det kan imidlertid være uenighet om endringene er så store som det barnevernstjenesten legger til grunn for sitt nye vedtak, og nytt vedtak som innebærer en reduksjon eller ending i ytelsene kan påklages til statsforvalter. Dersom det er fastsatt et bestemt utløpstidspunkt i vedtaket vil fosterforeldre kunne ha en berettiget forventning om at ytelsene skal opprettholdes på samme nivå så lenge vedtaksperioden løper.

Barne- ungdoms- og familiedirektoratet har utarbeidet et [saksbehandlingsrundskriv](#) som gir mer detaljert veiledning knyttet til enkeltvedtak.

Med hilsen

Mette Kristin Solum (e.f.)
avdelingsdirektør

Arja Vara Skogholt
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi:
Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet
Statens helsetilsyn
Norsk fosterhjemsforening